

Europaudvalget

FOLKETINGET

REFERAT

AF 16. EUROPAUDVALGSMØDE

Dato: Tirsdag den 20. december 2016

Tidspunkt: Mødet startede kl. 13.50

Sted: Vær. 2-133

Til stede: Erik Christensen (S), formand, Kenneth Kristensen Berth (DF), næstformand, Carsten Kudsk (DF), Jan E. Jørgensen (V), Peter Hummelgaard Thomsen (S), Søren Søndergaard (EL) og Rasmus Nordqvist (ALT).

Desuden deltog: Statsminister Lars Løkke Rasmussen.

Punkt 1. Afrapportering fra møde i Det Europæiske Råd og uformelt EU-27-top-møde den 15. december 2016

Det Europæiske Råd 15-16/12-16 – bilag 10 (konklusioner fra DER)

Det Europæiske Råd 15-16/12-16 – bilag 9 (erklæring fra uformelt EU27-møde)

Det Europæiske Råd 15-16/12-16 – bilag 7 (brev fra 16 statsledere til formanden for DER)

Statsministeren sagde, at han havde præsenteret udvalget for det forventede indhold af DER-mødet torsdag den 15. december dagen inden. Mødet var gået nogenlunde som forventet. Hovedemnerne var migration, sikkerhed, Ukraine og den tragiske situation i Syrien. I forlængelse af topmødet havde der været et kort og uformelt møde i EU-27-kredsen om Brexit. Det skulle egentlig have været en middagsdrøftelse, men den startede først kl. 23.

Syrien

Statsministeren: Mødet torsdag startede med et gribende indlæg fra Aleppos borgmester, som var i Bruxelles og fik lejlighed til at tale direkte til og med os om den frygtelige situation i sin by og den brutalitet, som det syriske regime, støttet af Rusland og Iran, har udvist i den seneste tid. Den er helt ude af proportioner og kan på ingen måde forsvares. Det var et stærkt afsæt til en efterfølgende drøftelse af situationen i Syrien i almindelighed og i særdeleshed af det, der sker i Aleppo. Der var bred enighed om at fordømme regimet og dets allierede, særlig Rusland og Iran, for voldshandlinger, ligesom vi opfordrede til våbenhvile og uændret humanitær adgang. Der var et meget skarpt sprogbrug og nogle ret præcise ønsker til, hvad der skulle ske, som var afsæt for et pres – også på FN's Sikkerhedsråd. Vi bekræftede igen, at vi ønsker at gøre, hvad vi allerede gør, nemlig at bistå med humanitær hjælp. EU er ubetinget den største donor i verden i forhold til Syrien og er indstillet på fortsat at løfte opgaven.

Rasmus Nordqvist spurgte, om der havde været snak om yderligere politiske initiativer fra EU i forhold til Syrien. Havde man talt mere om Rusland? Var der noget, EU kunne gøre i samlet flok, eller bakkede man bare op om at presse på via FN's Sikkerhedsråd?

Statsministeren sagde, at konklusionernes ordlyd var meget skarp og præcis i forhold til Syrien. Man kunne konstatere, at det i nogen grad havde mærket den resolution, der blev kørt igennem FN's Sikkerhedsråd. Den levede ikke fuldt ud op til de europæiske ønsker i spørgsmålet om observatører, men konklusionerne havde trods alt være nyttige. Der var ingen grund til at underkende Europas rolle i Syrien. Udenrigsrepræsentanten var løbende i dialog med hovedaktørerne i konflikten. Det sagde sig selv, at Europa ikke kunne løse den, men man kunne skubbe på og yde et stort humanitært bidrag. Ifølge FN havde EU i perioden 2012 til 2016 givet 9,3 mia. dollars, hvilket gjorde EU til den ubetinget største donor.

Rasmus Nordqvist underkendte ikke EU's rolle i Syrien og heller ikke rådskonklusionernes alvor. Han havde bare stillet et fredeligt spørgsmål om, hvorvidt man forestillede sig yderligere sanktioner eller politiske tiltag. Hvis man på mødet havde talt om noget, som statsministeren ikke ville nævne i udvalget, var det helt fint.

Carsten Kudsk sagde, at der i Mellemøsten var en konflikt mellem sunnier og shiamuslimer, hvor den sidstnævnte gruppe var i mindretal i Syrien. Hvordan mente Aleppos borgmester at byen kunne komme til at fungere fremover? Frygtede han, at man ville komme i en eskaleret situation mellem de to parter, eller så han muligheder for, at man i fremtiden kunne få de to grupper til at samarbejde?

Statsministeren svarede, at borgmesteren ikke havde deltaget i drøftelsen. Han talte, inden mødet startede, og kom med et råb om hjælp, men der var ingen videre analyse. Mødernes deltagere havde responderet på det råb om hjælp. Til Rasmus Nordqvist sagde han, at der vedrørende Syrien selvfølgelig også var en diskussion, der rakte ud over den konkrete Aleppoudfordring. Der blev ikke truffet beslutninger om nye sanktioner eller andet; positionerne ville nok også være delte. Fra dansk side var man parat til at tage de skridt, der kunne sikres opbakning til, men p.t. var der ikke konkrete forslag til yderligere sanktioner. I forlængelse af topmødet havde der været en proces, en tavshedsprocedure, hvorefter sanktionerne mod Rusland i relation til Ukraine var blevet forlænget.

Migration/asyl

Statsministeren: Hvad angår migration, var der på topmødet enighed om, at EU-Tyrkiet-aftalen fortsat skal gennemføres fuldt ud. Udenrigsrepræsentanten redegjorde for status over arbejdet med migrationspartnerskaber – altså de fem partnerskaber i Afrika – som er begyndt at vise resultater. Der var også en villighed til at overveje at udvide landekredsen.

Desuden var der en drøftelse af EU's asylpolitik og de forslag, som Kommissionen har fremlagt. Der er jo kendte uenigheder, men i konklusionsteksten står der, at der nu er enighed om at søge konsensus om asylpolitikken i løbet af det kommende halve år. Så er vi da nået så langt. Det område er som bekendt omfattet af det danske retsforbehold.

Rasmus Nordqvist henviste til, at statsministeren havde sagt, at landene var enige om den fulde implementering af EU-Tyrkiet-aftalen, men havde man talt om, at der fortsat

skulle sikres hjælp til Grækenland? Ville man give Grækenland den hjælp og støtte, der skulle til for at håndtere situationen der?

Statsministeren svarede, at der var sat ressourcer af til at støtte Grækenland. Det interne humanitære bistandsinstrument blev vedtaget i foråret og indeholdt netop det græske sigte. Af de 200 mio. euro, der blev sat af til programmet i 2016, var der undertegnet kontrakter for 175 mio. euro. Kommissionen havde foreslået at tilføre yderligere 50 mio. euro, så man understøttede altså projektet ret godt.

Rasmus Nordqvist nævnte, at der havde været tale om, at der skulle sendes personel af sted i forbindelse med EU-Tyrkiet-aftalen, men at Danmark havde trukket noget personel ud af sikkerhedshensyn. Havde man talt om det? Og var der blevet rettet op på sikkerheden, så Danmark kunne hjælpe ved at sende personel afsted?

Statsministeren bekræftede at, Danmark havde ydet sit bidrag og stillet personel til rådighed, men at der var et problem med sikkerhedssituationen i Grækenland, som havde gjort det nødvendigt at trække folk hjem. Det kunne ressortministeren nok sige meget mere om. Planen var, at man i januar 2017 igen ville aflægge besøg for at vurdere, om situation var forbedret, så personalet kunne komme ind og arbejde igen.

Forsvarssamarbejde

Statsministeren: Der var også en udmærket drøftelse af forsvarssamarbejdet, hvor der ikke var lagt op til, at der skulle træffes beslutninger, men hvor der skulle lægges nogle spor for det videre samarbejde. Der var en fælles erkendelse af, at Europa i højere grad skal tage ansvar for egen sikkerhed. Der var enighed om, at et større europæisk engagement inden for EU på forsvarsområdet også vil være til fordel for NATO. Det var NATO's generalsekretær, Jens Stoltenberg, der deltog i mødet, enig i. Man kan sige, at hans tilstedeværelse på et møde i EU-kredsen er et vidnesbyrd om, at der på det praktiske plan er et udmærket samarbejde mellem EU og NATO. Danmark har som bekendt også et forbehold her, men det rækker ikke ved, at vi støtter tiltag, der kan sikre bedre betingelser for anskaffelse af forsvarsmateriel. Det vil betyde, at vi får mere for pengene, når vi indkøber udstyr.

Ukraineaftalen

Statsministeren: På mødet lykkedes det også at opnå enighed om en aftaletekst, som skal sikre, at Holland i starten af det nye år som det sidste medlemsland kan ratificere associerings- og frihandelsaftalen med Ukraine. Aftaleteksten understreger, at aftalen

1. ikke medfører ret til ukrainsk medlemskab af EU,
2. ikke indebærer militære sikkerhedsgarantier for Ukraine,
3. ikke giver ukrainske arbejdstagere adgang til arbejdsmarkedet i EU
4. og ikke tvinger EU's medlemsstater til at give finansiell støtte til Ukraine.
5. Endelig er det et centralt element i aftalen, at Ukraine styrker retsstaten og bekæmper af korruption i landet.

Det er der ikke noget nyt i, men på grund af den tabte vejledende folkeafstemning tilbage i april har det alligevel været nødvendigt for den hollandske regering at få disse ting understreget i aftaleteksten, inden parlamentet kunne ratificere associering- og frihandelsaftalen.

Det kan lyde negativt, at aftalen ikke skal kunne det ene og det andet, men det rækker ikke ved, at aftalen i sig selv er vigtig både symbolsk, politisk og økonomisk. Derfor er jeg også glad for, at det lykkedes at finde en løsning, der forhåbentlig kan bane vejen for aftalens endelige ikrafttrædelse.

Søren Søndergaard spurgte, om man havde talt om Revisionsrettens rapport om Ukraine.

Statsministeren oplyste, at drøftelsen om Ukraine primært handlede om at få løst det hollandske problem, men der havde også været en debat om situationen i landet, herunder hvilket signal man sendte, når nu man fik ratificeringen på plads. Omvendt gjorde man det i en form, der understreger en masse forhold, som aftalen ikke understøtter. Holdningen på mødet var, at Ukraine fortsat skulle arbejde med reformer og antikorrruption.

Brexit

Statsministeren: I forlængelse af Det Europæiske Råd var der som nævnt også et kort møde mellem de 27 medlemslande om procedurerne for de kommende forhandlinger om Storbritanniens udtræden af EU. Det var en relativt kort drøftelse, der fokuserede på organiseringen af de kommende forhandlinger og ikke deres indhold. Det er Kommissionen, der skal lede forhandlingerne, men i tæt parløb med medlemslandene og Rådet. Vi har fundet en metode, som vi mener kan sikre, at Europa-Parlamentet bliver involveret i processen. Den substantielle forberedelse af drøftelserne kan vi først for alvor gå i gang med, når Storbritannien har indgivet sin meddelelse om, at landet ønsker at udtræde, og når vi har et nærmere kendskab til de britiske ønsker til det fremtidige forhold. Også af den grund var EU-27-mødet relativt kort.

Dansk tilknytning til Europol

Statsministeren: For en god ordens skyld vil jeg nævne, at jeg forud for topmødet havde et møde med kommissionsformanden og formanden for Det Europæiske Råd, hvor vi blev enige om at arbejde for Danmarks fremtidige tilknytning til Europol i overensstemmelse med den aftale, som alle Folketingets partier indgik mandag i sidste uge. Jeg havde også lejlighed til at holde et separat møde med formanden for Europa-Parlamentet, Martin Schulz, hvor jeg bad om hans støtte i den videre proces. Det gav han sit konstruktive tilsagn om, idet han dog også understregede, at tidsplanen er meget stram, og at han som afgående formand selvsagt ikke kan give garantier. Der skal vælges en ny formand i løbet af januar 2017, og derfor er der en pause i Europa-Parlamentets arbejde. Af den grund er det også vigtigt at komme videre i sagen lige så snart Parlamentet er rekonstitueret. Jeg har planer om at tage ned til Strasbourg-sessionen i februar 2017 for at holde møder med nogle af partigrupperne og andre nøglepersoner i Europa-Parlamentet. Jeg har en forventning til, at vi samarbejder om det. Det har vi talt om at gøre, og det er ikke uvæsentligt, for det er i virkeligheden i Parlamentet, at vi rent timing-mæssigt har de største udfordringer med at få det her på plads.

Jeg rejste selvfølgelig også sagen på selve topmødet og appellerede til kollegerne om at støtte op om modellen.

Kenneth Kristensen Berth ville gerne vide, om kollegerne i DER havde givet deres mening til kende om den danske Europol-aftale. Han roste statsministeren for at være på forkant med udviklingen i forhold til Europa-Parlamentet. På sin egen gruppes vegne, ECR-gruppen, kunne han give tilsagn om, at man ikke ville forsøge at lægge sten på vejen for Danmarks march mod en Europol-aftale.

Søren Søndergaard spurgte, om februarsessionen i Strasbourg var en opgave, som statsministeren bedst klarede alene, eller ville han tage initiativ til at kontakte de forskellige politiske grupper i Danmark, der afspejler grupperne i Europa-Parlamentet? Her tænkte han også på Folkebevægelsen mod EU.

Til Kenneth Kristensen Berth sagde **statsministeren**, at der ikke havde været tilkendegivelser fra andre lande om en dansk Europol-aftale. Det var godt. Han havde præsenteret situationen med en formodning om, at landene gerne ville støtte Danmark i at finde en løsning. Han kunne ikke komme med en fortolkning, før man var i mål, men hvis der var lande, der havde afgørende problemer med en dansk aftale, havde det være mere relevant at tage ordet, end hvis det modsatte gjorde sig gældende. Der var klart, at der var en generel debat – også i lyset af den hollandske udfordring angående Ukraineaftalen – om, hvordan man holder sammen på det. Der var mange situationer, hvor der skulle udvikles nationale løsninger. Det var altid en udfordring, men statsministeren fornemmede ikke, at der ville blive de store problemer med Rådet. Der var en bred erkendelse af, at det handlede om at bekæmpe grænseoverskridende kriminalitet. Dagen før havde der været en frygtelig ugering i Berlin, som man endnu ikke kendte rækkevidden af, men det faktum, at man lever i usikre tider, gjorde, at alle ønskede at arbejde tæt sammen på området. Af den grund mente han, at landene ville støtte op om at finde en løsning med Danmark. Udfordringen lå i Europa-Parlamentet. Statsministeren ville selvfølgelig yde sit bidrag, men da aftalen var blev lavet mandagen inden, var man blevet enig om, at man skulle hjælpe hinanden med at få sagen kørt igennem. I sin samtale med Martin Schulz havde statsministeren prøvet at identificere de centrale nedslagspunkter for at få aftalen igennem Parlamentet. Regeringen ville i løbet af julen lave en arbejdsplan, som han ville sikre at partierne også fik at se. Det var hans forventning, at partierne også ville understøtte aftalen.

Ungeinitiativer

Statsministeren nævnte ikke emnet i sin forelæggelse, men besvarede spørgsmål fra udvalget.

Rasmus Nordqvist nævnte, at man i rådskonklusionerne også nævnte initiativer vedrørende ungdomsarbejdsløshed, mobilitet og uddannelse i Europa. Var der særlige aspekter, som statsministeren mente man kunne tage fat på i Danmark for at følge op på konklusionerne? Det var et vigtigt område – specielt de kæmpestore problemer med ungdomsarbejdsløshed.

Statsministeren mente, at initiativet vedrørende ungdomsarbejdsløshed nok i første omgang ikke var tiltænkt Skandinavien og Nordeuropa, men mange andre lande, hvor man sloges med massive arbejdsløshedsproblemer. I Danmark var arbejdsløsheden den laveste i 40 år – bortset fra 2 år op til overophedningen i midtnullerne. Det var i øvrigt statsministerens holdning, at det var et nationalt ansvar at få løst problemet. Det var begrænset, hvor meget af arbejdsløshedsproblemet man kunne løse i en europæisk dagsorden, for det handlede om, at hver enkelt land måtte gøre sig konkurrenceklart og træffe politiske beslutninger, der gør, at unge kan finde fodfæste på arbejdsmarkedet. EU kunne understøtte den udvikling, og der var afsat yderligere 700 mio. euro frem til 2020. Der ville være en midtvejsevaluering af den flerårige finansielle ramme. Statsministeren forventede ikke, at Danmark stod først til at få del i pengene.

Rasmus Nordqvist tænkte ikke på, om Danmark ville få en andel i pengene, men syntes, at det var et godt europæisk emne at tale om, hvordan man kunne gå videre med Kommissionens initiativer. Det ville være interessant for Danmark at byde ind i den diskussion, og han troede på, at man i fællesskab kunne hjælpe nogle af landene med stor ungdomsarbejdsløshed. Man burde gå proaktivt ind i det – også på europæisk plan. Han kunne dog forstå, at man mest havde talt om nogle penge til bekæmpelse af ungdomsarbejdsløsheden i Sydeuropa.

Statsministeren fandt det proaktivt at tale om behovet for at udbygge det indre marked, færdiggøre det digitale indre marked, perspektiverne i energiunion og lignende. Hvis man skulle udrydde enhver form for arbejdsløshed, hvad enten man var ung eller gammel, handlede det om, at der skulle være nogle stillinger og noget arbejde. Det forudsatte en vækst, og der var et vækstpotentiale knyttet op på, at EU-samarbejdet inden for de vigtige områder blev færdiggjort. Den dagsorden pressede man på for. Derfor var det statsministerens tilgang, at der skulle træffes nationale beslutninger der, hvor der er blokeringer, fordi man har en fastlåst arbejdsmarkedsstruktur, og hvor det dermed er svært for unge at komme ind. Danmark kunne godt tillade sig at være stolt, for med den danske flexicurity-arbejdsmodel sørgede man for, at de danske unge har lettere adgang til arbejdsmarked end den, man så i visse sydeuropæiske medlemslande. Disse lande måtte selv træffe nogle beslutninger.

Rasmus Nordqvist påpegede, at mobilitet og uddannelse netop hang sammen med, at de fremtidige generationer skulle kunne uddanne sig på tværs af landegrænser. Den

debat kunne man godt gå ind i fra dansk side, og derfor havde han spurgt om, hvad man ville gøre. Han havde læst konklusionerne og var nysgerrig efter at vide, hvilke emner fra konklusionerne man ville tage fat på. Han glædede sig til at tage emnerne videre med diverse ministre.

Statsministeren svarede, at Syrien, migrationsudfordringen og Ukraine havde taget mest tid. Konklusionerne fra mødet var meget velforberedte, og der havde ikke været nogen stor brainstorm blandt statsledere om, hvilke mobilitetsinstrumenter man skulle tage i brug for at bekæmpe ungdomsarbejdsløsheden. Han kunne faktisk ikke erindre, at der på noget tidspunkt havde været en brainstorm om det – i hvert fald ikke på det tekniske plan. Det var de relevante råd, der arbejdede med diverse emner, så konklusionerne skulle give udtryk for en bekræftelse af den politiske parathed til at arbejde med dem.

Cypern

Statsministeren nævnte ikke emnet i sin forelæggelse, men besvarede spørgsmål fra udvalget.

Søren Søndergaard kunne se, at Cypern også havde været nævnt på mødet. Problemet var, at Tyrkiet også spillede en uheldig rolle på Cypern og blokerede for en løsning mellem de tyrkisk-cypriotiske partier og de græsk-cypriotiske partier, og at den meget store influx af folk fra Tyrkiet skabte problemer. Kombineret med den meget store militære tilstedeværelse og militærpersoners familiers tilstedeværelse var balancen blev forskubbet. Havde man diskuteret det?

Statsministeren kunne ikke sige meget mere om Cypern, end at den cypriotiske præsident havde givet en meget detaljeret og rimelig positiv status over de igangværende drøftelser. Det var statsministerens fornemmelse, at der var en chance for, at de i løbet af foråret ville munde ud i en afgørende fase.

Mødet sluttede kl.14.30